

GOTTLUND CARL AXEL

SAMPO

Carl Gottlund

Sampo

«Public Domain»

Gottlund C.

Sampo / C. Gottlund — «Public Domain»,

Содержание

SUOMI	6
Suomenmoa	7
Suomesta pois-lähtyäni	10
Meri-mies	12
Suomalaiset	14
Norjan Suomalaisissa	15
Nyt ja Ennen	17
Vanha Koarlolainen	19
Tappelus-laulu	21
Moansa pelastajalle	23
Kalevan Tytär	24
Anna Maria	26
Ruusu Orjan-tappuraisen	27
Harakan-varpu-Heinä	28
Ilta-ruikutos	29
Karkiainen	30
Tähet ja kuu	31
Suun-anto	33
Конец ознакомительного фрагмента.	34

Carl Axel Gottlund

Sampo Runollisto vuonna 1847

Muissa kansoissa on jo kauvan ollut tavallinen, vuosittain, toimitto tämmöisiä pieniä, usseen kuvillakin kaunistittuja, ja soitannolla (med musik-bilagor) soatettuja, *runollisia kokouksia* – nuorten ajan-ratoksi ja mielen-vietoksi. Jos heissä kohtakin ei aina tavatak mitään erinomaista runollista älyä, niin harjoittaavat kuitenkin aina kansassa levitteä pienempiä, somasti tehtyjä, laulelemia; jotka, niinkuin muutki kevään kukkaiset, loistaavat aikansak, kunnekka toas lakastuuvat, ja unoutetaan toisiin uusiin. Toisin puolin antaavat tämmöiset *Runollistot* tilaisuutta nuorillen Runoilioillen, ja vasta alkavaisillen Laulajoillen, heissä, jaksojansa myöten, ensin koitella ja harjoittaa runollisia taitojansa. Eiköshän sitten, meillen Suomalaisillenko, kävisi tämmöisiä synnytteä, omaksi mieleksemme ja huvitukseemme? Tämä olkoon nyt ensimmäinen koek näissäkin aikeissamme, siinä toivossa jotta tuo ei toki lie viimeinenkään. Jos löytäisimme tämän otolliseksi moamiehillemme, niin mielisimme kohta, ja ehkä jo Jouluksikin, toimitto teille vielä toisen ehkä paremman ja loavullisemman.

Helsinkissä, Kesä-kuun 21 päivänä, vuonna 1847.

C. A. Gottlund.

SUOMI

[Ennen jo painettu *Suomalaisessa* 1846, N: o 1. Saattaa laulaa samalla nuotilla kuin: "Minä olen poika, jot' ei surut paljon painaa."]

Suomi istui suru-suulla
Kielen vieraan tiellä.
Annas, kultainen, mun kuulla,
Mierukka, sun mieleis!
Onkos sulla,
Niinkuin mulla,
Toivotusta vielä?

Suomi loati, lausumalla,
"Jumala sen tiennee!"
Lausui kieli, laulamalla,
"Vielä toivoo liennee!"
Jospa oisi
(Niinkuin voisi)
Suuret niinkuin pienet.

"Mutta moni Suomen-poika,
Muuksi jo on tullut;
Monipa ei enea voika...
Puhuu niinkuin hullu;
Toinen kieli,
Toinen mieli,
Tavaksi on tullut.

"Sepä tuhmat turmeloo,
Ja viisaat villiin soattaa;
Yhtä, toisia, murteloo,
Ja kaikki moahan koataa."
Suomi surki,
Puheen purki,
Itki omoo moata.

Suomenmoa

[Ennenki jo painettu *Suomalaisessa* N: o 2, lauletaan kuin:
"Näinmä Suomenmoan palavan, hoi, hoi, hoi!"]

"Omat moat makuammat,
Omat mehät mieluammat."
Kuules, kuules kuinma laulan,
Suamenmoa!
Kuinma virttäisi viritän,
Suomenmoa!
Mutt' ei kuulek kultaiseni,
Suomenmoa;
Eikä arvaak armahani,
Suomenmoa.
Sill' on murheet muistissani,
Suomenmoa!
Mieli-pahat mielessäni,
Suomenmoa.
Kuiten' laulan lapsilleni,
Suomenmoa!
Joikin koto-joukolleni,
Suomenmoa.
Opetteles poikoisias,
Suomenmoa!
Ettei ouk parempoo moata,
Suomenmoan,
Eikä kansoo kauheempata,
Suomenmoan,
Eikä kiellä kalliimpata,
Suomenmaan.

Neuvoitteles neitoisias,
Suomenmoa!
Ettei ouk suloisamp' moata,
Suomenmoan,
Eikä missään mieluumpata,
Suomenmoan;
Eikä kieltä kauneempata,
Suomenmoan.
Tyyvyk, tyyvyk tyttö rukka
Suomenmoa'an!
Miellyk, miellyk Suomen kukka
Suomenmoa'an.
Suopi sullen sulhaisia,
Suomenmoa;
Yltä kyllin ystäviä,

Suomenmoa.
Taivuk, taivuk poika rukka
Suomenmoa'an!
Sukuisi on suurentanna
suomenmoa,
Esi-vanhemmais elännä
Suomenmoass';
Siitynynnä, syntynynnä,
Suomenmoass'.
Viel' on sioa sinullaik
Suomenmoass',
Oivallista, onnellista,
Suomenmoass'.

Paljon on näitä Neitoisia
Suomenmoan,
Sini-silmän sirkkuisia
Suomenmoan;
Ota yhtä, tahi toisia,
Suomenmoast';
Kasvattaa kauniita paljon,
Suomenmoa.

Niinpä lauloi Väinämöinen;
"Suomenmoa
Se on paras muista maista,
Suomenmoa",
Niemi niemeen, soari soareen,
Suomenmoa,
Talot taipalten takana,
Suomenmoass',
Kumpu tuossa, salmen suussa,
Suomenmoass',
Koivut kosken korvakolla,
Suomenmoass'.
Montaik noit on notkelmoita
Suomenmoass,
Jyvämaita jylhäköitä,
Suomenmoass';
Viitoja on vilmäköitä
Suomenmoass',
Syvänmaita synkiöitä
Suomenmoass';
Joissa hirvet hiihtelöövät
Suomenmoan,
Porot poikia teköövät
Suomenmoan.

Salot täynnä soalistakin,

Suomenmoan;
Selännillä särvintäkin.
Suomenmoan.
Kalat uivat rannoillenkin
Suomenmoan,
Kauppa käypi taukoakin
Suomenmoan.
Rauha onnen rakentaapi
Suomenmoan.
Uskollisuus uuistaapi
Suomenmoan.
Pellot veronsa veteäpi
Suomenmoan,
Miesi toimella eleäpi
Suomenmoan.
Sillä laulan lapsilleni:
"Suomenmoa
Se on paras muista maista,
Suomenmoa".

Suomesta pois-lähtyäni

(Merimiehen Laulu)

[Painettu jo ennen *Suomalaisessa*, N: o 4; lauletaan kuin:
"Minun kultani kaukana kukkuu."]

Jo ma olen Suomesta tullut,
Savon moasta samonna;
Jo ma olen Turussa ollut,
Pohjan maita poljenna;
Nyt mä miehun merellä,
Liehun laineen eärellä:
Kuules, kuules kultainen,
Milloin kotiin tultaineen?

Suloinen oli Suomessa olla,
Isän kullan majassa;
Tukala oli Turusta tulla,
Istua koarella laivassa.
Niinkuin kyyhky kyykistiin,
Orren alla kyyristiin:
Kuules, kuules kultainen,
Milloin kotiin tultaineen?

Purjeet pantiin pursiin peällä,
Honkan latvoin laitettiin;
Tuulell' tuimall', kovall' seällä,
Halki laineen laskettiin.
Voahet vaipui laijoillen,
Vesi parskui paijoillen:
Kuules, kuules kultainen,
Milloin kotiin tultaineen?

Suomen salot, Suomen soaret,
Vaikenivat silmistäin;
Ilman pielet, taivaan koaret,
Suljivat meit' sylisään.
Pilvet maita pimitti,
Silmissämme sinitti:
Kuules, kuules kultainen,
Milloin kotiin tultaineen?

Ystävät ne jäivät sinnek,
Vieretellen veikkojaan;
Purjeet veivät meitä, minnek

Tuuli lykkäis, voimallaan.
Muillen maillen laskettiin,
Aluksella astuttiin:
Kuules, kuules kultainen,
Milloin kotiin tullaineen?

Monta kertaa muistan vielä
Koton kauniin paikkoja,
Ussein juohtuu vielä mielein
Muinoisia aikoja;
Isäin, emäin, siskoini,
Ja mun kulta-sirkkuni:
Kuules, kuules kultainen,
Milloin kotiin tullaineen?

Yksin laulan minä tiellä,
Ouvoss' joukoss' ollessain;
Suomalainen olen vielä,
Vaikka muihen vallassa:
Jumala mun auttakoon,
Kotihin toas laittakoon!
Kuules, kuules kultainen,
Milloin kotiin tullaineen?

Meri-mies

[Ennen jo painettu Suomalaisessa N: o 16; lauletaan samalla laulannolla kuin:
"Pois marsii pojat pohjanmoalt'."]

Pois lähkem' pojat laivoihin,
Jotk' mieli merell' männä;
Ja jok' ei pystyk vaivoihin,
Niin jeäköhönkin tänne.

Jos tuulet ois viel' huimemmat,
Ja hurjemmat kuin ennen;
Niin o'omme myökin tuimemmat,
Sill' antakaamme männä.

Kyll' meren mutkat tunnetaan,
(Mikäpäs meijät esteä?)
Ja tuulen kourat punnitaan,
Jos suinkin köyvet kesteä.

Niin annak laineen liehua.
Niin lennän niinkuin lintu;
Ja annak tuulen riehua,
Niin mänöö että vinkuu.

Sill' meren myrskyt jyskäköön,
Ja pieksäköhön toistaan;
Ja ukko tulta iskeköön,
Jott' taivaat kaikki loistaa;

Ja pilvet kaikki peittäköön,
Niin moata, että merta;
Ja raju-ilmat heittäköön,
Jos vettä ei – niin verta;

Niin täss' ei ketään pelätäk,
Jos oisik Tursas ihte;
Jos kuollaan tahi eletään,
Niin se on muka yhtä.

Sill' minä miesi merellä,
Jos suinkin toinen löytyy;
Ja seison surman eärellä.
Jos kohta kuolla täytyy.

Niin laskem' laivat irroilleen,
Ja purjeet puihin pankee,

Jos Turri-Tursas kiroilee,
Niin luontoini ei lankee.

Sill' minä hampain pureilen.
Ja torjun häntä vastaan;
Ja jos ma mitä suruilen,
Niin se on tupakastain.

Suomalaiset

(Suomentama)

[Lauletaan kuin: "Götherna fordomdags drucko ur horn."]

(Kimakasti)

Suomessa muinonkin juotiinpa nuon!
Voitettiin maitapa kaukana tuonn'.
Nytkipä viel',
Samakin miel';
Kukapa mies?
Häänpä nyt käyköönki muihenki e'es!

(Eänäkesti)

Suomessa juotiinpa nuon! —
Voitettiin maita, vieraisten luonn'.
Kukapa nyt meistä mies,
Häänpä nyt käyköönki muihenki e'es!

(Karkiasti)

Muinon oli tapa, mejän moassakin, ett' laulaissamme juuva
pulloimme
– ja sitten, kuin urotpa vanhat, tapeltiin nuon... Pulloini juon!
Nytkin viel',
Meill' on sama miel';
Niin uskon mie.
Miehet! kyll' löytyypi ne, jotka juuvakin voi.
Niin Sankaripa, tuo,
Hään onki mies;
Hään viep meit' ies.

Norjan Suomalaisissa

Vuonna 1821

[Painettu jo ennen *Suomalaisessa* N: o 6; lauletaan melkeen samalla tavalla niin kuin: "Ei ole ajat, niin kuin oli ennen."]

Paha sanoa,
Kipiä kärsiä.

Minä laulan laiha poika, miten täss' on laita;
Laulakohon laveampi, joka paremp' taitaa!

Totuutta on tottumatoim puhua ja kuulla;
Kehumista köyhkiämpi uskoa ja luulla.

Paljon teäll' on pahojakin, pakanoita paitti;
Vallattomuus valloillaan, ja – Laki ompi vaitti.

Kaikki teällä surkutteloo, suuret että pienet;
Vaivaisilt' on varoansa varakkaammat vieneet.

Rikkaat teällä riitelöövät, köyhät verot maksaa;
Mies on, joka lahjoillansa lakitointa jaksaa.

Puheet tästä juoksutetaan sinne että tänne;
Moni miesi huikenteloo, jok' oil vaka ennen.

Viran soap' kuin vilpistelee, kunnian kuin petteä;
Kuuluisa on jokainen kuin kunniansa jätteä.

Koiria teäll' koroitetaan, palvellaan ja kuullaan;
Uskollist' ei uskotak, ja rehellisiä luullaan.

Surma seisoo suun ovella, jos puhutaan totta,
Onni kova kohtajaa, jos tuosta selvän ottaa.

Vielä pojat poloiset hyö turvallansa uottaa,
Miehet rievut valittaa; – voan kuka heihin luottaa?

Min'en taijak taijollani heijän huolet auttaa;
Enkä taijak omin neuvoin, enkä toisen kautta.

Laulanmahan lapsillemme miten tavat taipuu;
Mutta kohta ite kuolen, ja mun eäni vaipuu.

Laulakoon siitt' lapset mejjän, lapsenlasten lässä
Kuinka muinon, murheen kanssa, elivätten tässä.

Nyt ja Ennen

[Tämäkin on ennen painettu *Otavan* II Osassa p. 304-305.
Lauletaan kuin: "Ei ole ajat, niin kuin oli ennen" &c.]

Ennen eli jokainen kuin *asian oil laita*;
Nyt on kukiin *kelvotoin, ja itara, ja saita*.

Ennen piti mejän miehet *kunniansa* suurin;
Nyt on *rahat* rakkaammat, ja kallihimmat juurin.

Ennen oli miehen *sana* lujempi kuin rauta;
Nyt on *lupa* luikkia, ja *valat* tuskin auttaa.

Ennen miehet hikoilivat *työssä* kaiket päivät;
Nyt niin *viina* viivyyttää, ja juoksuttaa nuo räivät.

Ennen joivat jonkun kerran *ystävinsä kanssa*;
Nyt niin juopi joka miesi, *yksin, kotonansa*.

Ennen löytyi aitoissamme *pellavaa ja liinaa*;
Nyt ei löyvyk talossa – kuin *velkoa ja viinaa*.

Ennen löytyi huoneessamme tarpeheita aina;
Nyt, jos mitä tarvitaan, niin täytyy kohta *lainaa*.

Ennen sovun aviossa, *toverit* ne toivat;
Nyt ne toruu toisinaan, ja tappeloo kuin koirat.

Ennen seurais' *akka* aina ukkoansa myötä;
Nyt hän vieraan vuotehella viettelöökkin yötä.

Ennen oli *neijot* nöyrät, tyynneet *tytöt* vainoot;
Nyt on *likat* ilkiät, ja ylpiät on *vaimot*.

Ennen kävi *poika* kerran tyttöänsä luokse;
Nyt hän muihin muksihinkin yö-jalassa juoksee.

Ennen anto *piika* tuskin sulhaiselleen suuta;
Nyt hän muillen muikarillen antaa vieläik muuta.

Ennen *lapset* kasvatettiin kurihissa Herran;
Nyt niin kurittaa he vanhemmansa monen kerran.

Ennen oli *Pappi* paras ystävä ja tuttu;
Nyt on sillä, laissa, joka miehen kanssa juttu.

Ennen laulo *Lukkair* ite, kirkossa ja häissä;
Nyt hään toista laulattaa, ja ite ompi päissä.

Ennen tutki *Tuomair* aina mikä oli totta;
Nyt hään ensin taskun-pohjat tarkoin kaikilt' ottaa.

Ennen oli *Lautamieskin* laissa hyvin norkko;
Nyt hään istuu pöyvän-peässä kontallaan – ja torkkuu.

Ennen *Vouti* tilin teki veroista ja muusta;
Nyt hään heitteä rästiksi ja panttoo kustaik kuusta.

Nimismiesi ennenkin hän toimestansa suitti;
Nyt ei vielä vuuen peästä hänestä ouk kuitti.

Ennen *Mittair* puikon pisti juuri rajan-selkään;
Nyt hään rajat rakenteloo tikkuihensa jälkeen.

Ennen oli *Kauppamiehet* rehelliset vielä;
Nyt ei muuta luonistu kuin kielletyllä tiellä.

Ennen oli *Sotamiehet* tappelussa tuimat;
Nyt hyö pauhaa pavossaan, ja juovat niin kuin huimat.

Virkamiesi ennen oli virassansa nöyrä;
Nyt on jalka jäykkä jo, ja selkä-ranko köyrä.

Mitenkäs siitt' *minä* olin? – Elin niin kuin Herra;
Nyt on kaikki kaonna, voan – laulan vielä kerran:

"Joka kiitteä *vanhoja*, hään *nykyjähän* moittii;
Ajat oli kiistallaan, voan – *vanhatpa* nuo voitti."

Vanha Koarlolainen

Kyrön tappeluksesta (19:nä päivänä Helmi-kuuta v. 1714)

[Ennenki jo painettu *Suomalaisessa* N: o 12. Jokaisen sanan (vers) lopullen pannaan laulaessa aina tätä hyryä lisäksi, "*Laa, lii, lu, lii*" &c. "Koarlolaisiksi" (Karoliner) kuhuttiin vanhoja *Sotamiehiä*, jotka olivat palvelleet Kuninkasta Koarle XII: nettä.]

Murheet oil meillä muinon, suru suuri Suomessa.

Laa, lii, lu lii-lu, lii-lu, laa-li, laa-li, laa.
Itkulla moni Isä istui muinon huolessaan.
Laulanma Savon-lapsi, korvessamme kotonain,
Siitäpä so'asta kuin piettiin Kyrön pellolla.
Laulakee työkin lapset, pojat pitkin Pohjanmoan!
Suur' oli miesten murha muinon muka Suomessa.
Talvella, tanhualla, tapeltiin ja tapettiin,
Lumella, pakkaisella, lämmee verta vuotattiin.

Armfelti tappeli kuin poika kyllä puolestaan;
Mutt' oli koiruus kuitenkin' hevoismiesten puolessa.
Kahestin vihollisten viistot moahan viskattiin,
Kahestik heijän joukot syrjihin jo sysättiin.
Kylmäksi moni syän kylän alla kyhnistiin;
Monelta Jeäkäriltäik jäsenet ne jäykistiin.
Silloin niin miehet meijän olivat jo voitollaan,
Pakkopa pani vihollisten parvet painumaan.

Kuin oli *De la Barre* tepastellut tiehensä,
Ja oli viekas vienyt hevoismiehet myötänsä,
Silloin niin Suomen sulhot surkeasti surmattiin.
Monikin kannus-jalka kaunihisti murhattiin.

Venäjän hevois-väki kiersi kylän ketoja:
Niinpä nuo keihäs-miehet peäsi meijän takana.
Siitäpä vasta puuha syntyi joka puolelta;
Siinäpä monen liha lämmit'tiin ja leikattiin,
Siinäpä miehet monet miekan kanssa muokattiin.
Niinpä nuo Suomen pojat piirit'tiin ja piiskattiin,
Pahoinpa tässä heitä hakattiin ja hoaskattiin.

Vieläpä kerran tässä toistaan kovast' koiteltiin,
Vieläpä kalpoin kanssa Kasakoita voiteltiin,
Paj'netin kanssa heitä painettiin ja paiskattiin.
Veri se roiskui kyllä heijän roima-housuiltaan,
Tihjästi tippui heijän lihavilta lihoiltaan.

Kuin oli vähennyt jo väki mejän puolella,
Eik' ollut enemmänkään jälellä jos puoliaan.
Silloin niin pakko pani mejän pojat painumaan,
Sep' oli mies kuin peäsi Venäläisten miekoilta.
Herrat ne tässä kaikki heittivätkin henkensä:
Freudenfelt ammuttiin, jok' oli koko kauhia.

Vieläpä Kyrön kankaas kahtojansa karvasta,
Vieläpä Napon-notkot Suomen verta hijottaa.
Ei ole luita kaikki peitettyinä turpeessa,
Ei ole miesten kallot kaikki vielä mullassa.

Joki kuin juoksi tässä (Kyrön kymiks' kuhutaan)
Lainehti kesäkauden miehiä ja miekkoja.
Suvella suot ja korvet rupeisi jo sulamaan,
Nyt vasta vaimorukat löys'vät Ukko-vainoitaan.
Emät ne ehtivätkin tässä kukiin lapsiaan,
Neijot ne kuulusteli tässä kuhik kultoan.

Vaikk' oli muoto musta, kasvot kaikki lahoina,
Vaikk' oli hanken alla kaikki talvet hautoina,
Kuitenkin voattehista tunsivätkin tuttujaan.
Monikin veli tässä vierätteli veikkojaan.

Ilmolan isännistä monta tässä itkettiin,
Laihelan lapsistakin toista tässä kaivattiin,
Tästäpä Vöyriäiset veihti-vyöllä vyörättiin,
Tässäpä Kyröläiset kynsillähän kyyryllään.

Muinoisat muistojamme murehella muistellaan,
Vanhoja aikojamme aina vielä arvellaan.
Lakkaan jo laulamasta, lausujani lopetan,
Taijatkos paremmin, niin rupeeppas siit' panemaan.
Laa, lii, lu lii-lu, lii-lu, laa-li, laa-li, laa.

Tappelus-laulu

[Ennen jo painettu *Otavan* II: sessa Osassa p. 307-309 kussa hänen laulantoakin (melodi) tavataan; ja josta se on siitten otettu Suomalaisen 13 Numeroon.]

Hyvä tapa tappelussa,
Se lyö joka ennättää.

Sota on syttynynnä,
Linna on piirit'ynä;
Rauhat on purettuna,
Rajat on murrettuna;
Miehet, mänkee sinn',
– johon teitä tarvitaan!

Joutuke pojat välleen,
Noutake maitanne jälleen;
Miesten miekkoja myöten,
Viha-miestänne lyöten,
Miehet, mänkee sinn',
– jopa teitä tarvitaan!

Pyssyt jo laukiavat,
Tykit jo paukahtaavat,
Kassarat heiluu käissä,
Rautaiset lakit päissä;
Miehet, tehkee työ
– mitä teiltä voaitaan!

Viholliset, tuolla,
Rypäilöövät suolla;
Pelkeävät meitä,
Mutta emme heitä.
Miehet, malttakaa,
– vielä heitä tavataan!

Haakkaa hyväst' heitä!
Nakkaa poikki päitä!
Jotta suonet rippuu,
Jotta suolet tippuu:
Miehet, muistakaa
– mitä teiltä voaitaan!

Lyö, niin kaulat katkii!
Lyö, niin kalvat ratkii!
Lyö, ett' luut ne luskaa!

Lyö, ett' rustot ruskaa!
Miehet, seälii heit'
– jotk' on teijän armossa!

Jopa ne karkoavat,
Huutaa ja parkuavat,
Juoksoovat kaikki korpeen.
Saroihin ja kortteih'n;
Miehet, tulkaa tänn',
– että teitä kostellaan!

Urot ootten uljaat,
Suomen parhaat Sulhat!
Autuas ja ankar',
Suomen suurin Sankar',
Tule sinä tänn',
– että sua siunataan!

Tulkee mejän syliin!
Tulkee mejän kyliin!
Tulkee vaimoin huohmiin!
Tulkee lasten suojiin!
Suomalaiset kaikk',
– työpä mejän kunnia!

Moansa pelastajalle

(Ruotista suomennettu)

[Lauletaan kuin: "O Yngling om du hjerta har" &c.]

Niin poika, jos sull' syän lie,
Vanhojais nouvata!
Niin jovuk tähän hätään, sie;
Ja moamme pelasta!

Niin mieluisa ei lähti lie,
Kukkaisten liepeella, —
Niin suloinen ei päivä viel',
Kuin kuolla moallensa.

Sun voipa-töitäis kuultuiksi-
pa aina tulla sais'.
Ja laulettaisiin ijäksi
Ylistös-runojais.

Nimeisi meitä muistuttaa! —
Nuorikin neitopa
Hään kukkaisillaan kostuttaa
Ja hautais kaunistaa.

Kalevan Tytär

[Lauletaan arvollakin kuin "Yksi päivä nyt ehtii ehtoolle, ei murheesta mistäkään tietäk", &c. Ennen painettu *Otavan* II Osassa p. 315-317.]

Loilu

[Loilu, *Ballad*. Aineeksi on otettu tarinaa jota luetaan *Ganand. Mythol. Fenn.* p. 30.]

"Kuules mun Emoini, kultasein – kuuleppas,
Laskek minun keollen käymään!"

"Vieläpä niin!

Pie suus kiin!

Olithansa keolla öyläin." —

"Kuules mun Emoini, kultasein – kuuleppas,
Laskek minun kukissa käymään!"

"Vieläpä niin!

Pie suus kiin!

Olithansa kukissa öyläin." —

"Kuules mun Emoini, kultainen – kuuleppas,
Laskek minun marjassa käymään!"

"Vieläpä niin!

Pie suus kiin!

Olithansa marjassa öylöin." —

"Kuules mun Emoini, kultainen – kuuleppas,
Laskek minun karjassa käymään!"

"Vieläpä niin!

Pie suus kiin!

Olithansa marjassa öylöin." —

"Kuules mun Emoini, kultainen – kuuleppas,
Laskek minun kylässä käymään!"

"Määppäs jos! –

Luuletkos

Ettäsä kotihis löyvät?"

Piikapa läksi: ja keollen hän kävi.
Ja pitkin Pohjan-maita hän juoksi.
Mitäs hään tei?
Ja mitä hään vei
Emonsa kultansa luokse?

Piikapa läksi: ja keollen hään kävi,
Ja Karjalassa kauvas hän juoksi.
Mitäs hään tei?
Ja mitä hään vei
Emonsa kultansa luokse?

Piikapa läksi: ja keollen hään kävi,
Ja Savon-maita samoi, ja juoksi.
Mitäs hään tei?
Ja mitä hään vei
Emonsa kultansa luokse?

Piikapa läksi: ja keollen hään kävi,
Ja Hämeen-maita hättin hään juoksi.
Mitäs hään tei?
Ja mitä hään vei
Emonsa kultansa luokse?

Piikapa läksi: ja keollen hään kävi,
Ja Uuen-moasta Turkuhun juoksi.
Mitäs hään tei?
Ja mitä hään vei
Emonsa kultansa luokse?

Löysi hään kyntäjän, ja hevoisen ja auran,
Ja kaikki hään helmassaan peitti.
Kaikki hään voi,
Ja kotiisak toi:
"Kuules mun kultainen Äiti:

"Minkäpä Herhiläsien lehossama löysin?
Moassa se möyräis ja möykkäis.
Taritui niin
Karttuihin kiin,
Ja turpeessa toukkais ja töykkäis."

*"Kuules mun Piikasein, kultasein – kuuleppas,
Laskek häntä mehtähän jälleen!"
"Tänneppä hyö
Tuloovat. Myö
Taivumme pois tästä välleen."*

Niinpä ne laulovat Kalevaisen lapset,
Ja minä heijän voimaansa kiitän.
Moasta ja soist',
Muuttivat pois,
Eik' heit' ouk kuuluna siitten.

Anna Maria

Pakina. Suomenettu *Walter Scotin* Ivanhoesta

[Laulettava vanhoin Skottilaisten laulun-soitolla. Ennen painettu *Otavan* I Osassa p. 540; kussa myös soitantonsakkin tavataan.]

Anna Maria, jo hämärät helvieä!
Kuules mun kultain – jo päivänmä neän!
Jo linnut ne laulaa, ja sumut ne selvieä;
Hoi, *Anna Maria*! – Nouseppas jo!
– No, niin nouseppas jo!

Anna Maria, jo oamu on käissämme,
Mehtämies torvellans' tojotteloo;
Ja korvet ja kalliot kaikkuuvat eissämme.
Ylös, mun kultaini! nouseppas jo,
– No, niin nouseppas jo!

Voi *Tybalt*! mun kultain, kuin unta ei suonut;
Mun muiskut ne muistuttaa unestain viel'!
Ei koskaan ouk päivä tänn' tuttavain tuonut,
Niin kuin se salainen, suloinen yö,
– Kuin se suloinen yö.

Niin laulakoot linnut, kuin usmat on poisi,
Ja soittakoot sarvet – niin monia kuin ois!
Kuin unein ei häviäis. Jopa tuo jäi!
Ja *Tybalt*, mun kultain, sun unessain näin,
– S'ua unessain näin!

Ruusu Orjan-tappuraisen

Atterbomilta. (Suomentama)

[Lauletaan kuin: "Hulda Rosa, Fjäriln frågar" &c.]

"Ruusu kulta! (Perho loatii
Illan hämärrellessä)
Miksi eroisi mun soatti
Suruun? Pimenööpi moatki —
Vasta syvän-yöllä voatii
Lempi – lempi
Peätteä liittoonsa."

Ruusu, itkein, virkki: *"tästä
Lähek Perhoinen jo pois!
Pimeyspä meijät estää –
Halaamasta m'ua peästä'!
Oamuksipa tuota seästä'!
Mietii – mietii,
Sinusta, voan sois'n."*

Kuu jo valollansa, hellä,
Suloitteloo koko moan;
Kussa Ruusu nukkui, välleen
Perhoinenpa joutui jälleen,
Kuiskais, päivän koittais, hällen
"Nouse! – nouse!
Hyväillä jo soan."

Harakan-varpu-Heinä

Atterbomilta. (Suomennettu)

[Lauletaan kuin: "En blyg Viol på ängen stod" &c.]

Harakan-varpu-Kukkainen
Keolla seisoi yksinään,
    Kaunis, suloinen, heinä!
Niin tuli eteläisen kans'
Neitopa laulain tanssians'.
    Hään tuil – hään tuil
Niin onellinen juur'.

"Voi, (mietti kukka) jospa voan
Sen onnen ainoasti soan,
    Heinien hehkuks' tulla!"
Kuin tyttö noukahti sen pois',
Ja painoi poveensa – viel' sois'
    "Jos voan – jos voan
Vähäiseks' hetkeks' voan!"

Voan tyttö tuil: jo pettiin hään,
Sen pienen kaunokaisen peä
    Tuil jalaltaanpa koatuks'.
Hään painui, vaipui; "muttapa —
Ma kuolen! voan tok' sinulta;
    Tehtäisi – tehtäis!
Sun jalkais juurella."

Ilta-ruikutos

(Suomentama)

[Lauletaan kuin: "Sköna flicka tillåt mig blott ett ord Dig fråga!"]

Pojat, yöllä, laulaen leppeesti tyttö-kultaisensa ikkunan alla

Kaunis tyttö, josma sais'n
Sanan sulta aivan!
Siitten olisinma vait,
Enkä s'ua vaivaak.
Vapautettu piteä sun,
Yksin, vallan käytteä;
Korkeinkinpa onni mun,
Tahtoaisi täytteä.

Kuules, kultain, sanani:
Tules tännek luoksein!
Uskoppas mun puheeni,
Vannon nimeis vuoksi:
Hurskas ompi mieleni!
Jos myö joutuis yhteen,
Lupaan, vannon – kieleni
Ei piek muuta pyyteä.

Painuk, vanhan nureista,
Poikaisi jo syliin!
Rakkauen soat murheistais,
Ystävyyttä hyvin.
Majassamme voisit sie
Onnellinen olla;
Lykyliseks' tulisit,
Sen moar' soisin tulla.

Karkiainen

Ukko (Tytön isä) hawaihtuaan, toruu heiät, ikkunansa awattua ylimmäisestä huoneen-kerrasta.

Jo, toas! Pahuuspa! Mitäpä häly? Mänkeä tiehenne! Kukapa laulaa? Kukapa laulaapi ja uskaltaiksen piteä remua? Mänkeä pois! Tokkos mää? Mitkäpä korvettavat työ? Mitkäpä korvettavat työ! Eikös jo lopuk? Ettenkös herkiäk jo pois? Ettenkö herkiäk jo pois?

Antti, haeppas vahin! Jotta peäsen tästä möläst; sillä ovat juovuksissa. Ne juoma-ratit, ne juoma-ratit, ne haisoo oltta, viinaa, aina tänn'. Mänkeä pois! Tokkos mää? Sen tulen ruuat, vimmat, työ! Sen tuhat tulimaiset työ! Ettenkö taukook! Ettenkö luovuk telmämäst! Ettenkö luovuk telmämäst'?

Senkös perkeleenkö pojat, jotka kiljuuvat kavulla, ja hävittää muihen yölepoo? Mänkeäpäs pois! Sitt' muutoin huuvaan tänn' yö-vartian, jok' viep' teit' katrakkaan; kussa jeätten kunnek luunne sammaltuu. Josma otan ruoskain, tulen sinn', niin hakkaan hartianne, ettei ykskään ruoto ehjäs' jeäk! Sen vannon ma; ja huut! ja mänkeä hiiteen! Mänkeä hiiteen! Tuhmat siat. Huut! Mää helvettiin! Mää helvettiin! Mää helvettiin!

Tähet ja kuu

[Lauletaan kuin: "Stjernorna blinka ned på min ödsliga stig" &c.]

Tähet ne paistaa
Ainakin moahamme tänn';
Taivas se loistaa
Yöllä, kuin päivälläkin!

Murheet ja huolet
Voittaavat mieleemme teäll';
Taivaassa, tuolla,
Ollaan kuin voiton jo peäll'!

Jos mulla oisi
Siivet, kuin linnulla on,
Lenteämmä soisin
Moastapa – taivaischen!

Missä on toista,
Kauniimpi kahtoa muu?
Kuin, koska loistaa,
Taivaalla, tähet ja kuu!

Kass' kuin tuo kahtoo.
Mieluisast', moahankin tänn'!
Kultain, hään tahtoo
Olla mull' ysiävänäin.

Silmällä, tuolla,
Valvoovat onnemme net;
Toisella puolla
Vastapa onneisi neät!

Laulakee veikot,
Taivaanki valloillen myös!
Vaikka on heikot
Eänemme, kebnoisi työs.

Kuu jopa kuulee,
Arvaakin laulumme hään;
Etkössä luule,
Jott'ei hään meijätkin neä?

Soitas siitt' Suomi,
Helkytäk kantelettais!
Iloa tuomme

Moastais ja taivahastais.

Suun-anto

(Suomentama)

[Lauletaan kuin: "Jag är så ung, min blod så het" &c.]

Ma olen nuori! Vereni-
pä pohtuu suonissain;
Parasta, jota tiijänki,
On soaha suuta, vain.
Ja joski tyttöin halais' mie,
Niin riivattupa kaikki lie;
Sill', josma toivon miten voan,
Niin ei se synnyk kuitenkaan...

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.